

Monmouthshire Select Committee Minutes

Pwyllgor Dethol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus
Neuadd y Sir Brynbuga NP15 1GA
Dydd Llun, 12fed Mai, 2025, 10.00 am

Cynghorwyr yn Bresennol

Cynghorydd Sir Armand Watts (Cadeirydd)

Cynghorydd Sir: Jill Bond, Steven Garratt, Meirion Howells, Penny Jones, Tony Kear, Dale Rooke, Frances Taylor, Armand Watts, Paul Pavia, Fay Bromfield, Sara Burch, Louise Brown, Emma Bryn, John Crook, Ian Chandler, Lisa Dymock, Christopher Edwards, Catrin Maby, Su McConnel, Phil Murphy, Alistair Neill, M. Newell, Maureen Powell, Peter Strong, Angela Sandles Sue Riley

Swyddogion yn Bresennol

Hazel Ilett, Rheolwyr Craffu
Robert McGowan, Swyddog Polisi a Chraffu
Deb Hill-Howells, Pennaeth Gwasanaethau
Landlord Masnachol ac Integredig

1. Ymddiheuriadau am absenoldeb

Dywedodd y Cynghorydd Frances Taylor y byddai hi'n hwyr yn ymuno â'r cyfarfod. Ymddiheurodd y Cynghorydd Malcolm Lane ac roedd y Cynghorydd Paul Pavia yn ei dirprwyo.

2. Datganiadau o Fuddiant.

Ni dderbyniwyd unrhyw Ddatganiadau o Fuddiant.

3. Fforwm Agored i'r Cyhoedd

Roedd Cynghorwyr Tref a Chymuned yn bresennol ond nid oeddent am siarad o dan y Fforwm Agored Cyhoeddus.

4. National Highways - M48 a therfyn pwysau 7.5t Pont Hafren - I drafod y newidiadau arfaethedig i weithrediad Pontydd Hafren a'r goblygiadau i Sir Fynwy gyda National Highways, y DU.

Gwahoddodd y Cadeirydd Ian Thompson, Rheolwr Datblygu Rhaglenni a Chysylltiadau Rhanddeiliaid yn National Highways a Jonathon Hill (Rheolwr Llwybrau gyda National Highways) i gyflwyno eu hunain. Rhoddasant gyflwyniad llafar fel cyflwyniad.

Rhoddodd Ian gefndir National Highways, corfforaeth sy'n eiddo i'r llywodraeth sy'n gyfrifol am weithredu, cynnal a gwella rhwydwaith ffyrdd strategol Lloegr. Manylodd ar gwmpas y

rhwydwaith, gan gynnwys 4,500 milltir o draffyrdd a chefnffyrdd, a'r ardal benodol a gwmpesir gan weithrediad y De-orllewin.

Trafododd Ian hefyd bont yr M48, ei dyluniad, a'r cynnydd mewn traffig ers i'r tollau gael eu codi ym mis Rhagfyr 2018, gan egluro'r drefn archwilio ar gyfer ceblau'r bont, gan nodi rhwd a dirywiad a ganfuwyd yn ystod archwiliadau. Gwnaed y penderfyniad i gael gwared ar gerbydau nwyddau trwm dros 7.5 tonnau o'r bont i atal dirywiad pellach a sicrhau diogelwch.

Amlinellodd Ian y gwaith ymgysylltu a briffio a gynhaliwyd gyda rhanddeiliaid a'r cyhoedd ar ôl i'r penderfyniad gael ei wneud. Soniodd am waith parhaus gydag amrywiol awdurdodau i liniaru effeithiau a gwella llif traffig, yn ogystal â chynlluniau yn y dyfodol i gryfhau ceblau'r bont.

Esboniodd Deb Hill-Howells, y Prif Swyddog Dros Dro ar gyfer Seilwaith, ymateb y Cyngor ers cael ei hysbysu gan Briffyrdd Cenedlaethol. Soniodd am gydweithio parhaus â Phriffyrdd Cenedlaethol, Llywodraeth Cymru, a chyrrff perthnasol eraill i fynd i'r afael â'r effaith ar Gyffordd 23A a ffyrdd lleol. Mae ymdrechion yn cael eu gwneud i ddatrys problemau wrth y gylchfan ac ail-wynebu'r ffordd cyn i'r newidiadau ddod i rym.

Cynghorodd Deb fod cyfarfodydd wythnosol yn cael eu cynnal â Phriffyrdd Cenedlaethol i liniaru effaith y newidiadau a bod y Cyngor yn lloio Llywodraeth Cymru am ffordd gyswllt newydd o'r M4 i'r B4245 i leihau traffig ar Gyffordd 23A ac yn aros am ymatebion gan Drafnidiaeth Cymru a Llywodraeth Cymru ynghylch yr effaith ar waith cylchfan High Beech. Cadarnhaodd fod y Cyngor yn parhau i gysylltu, lloio a gweithio gyda Phriffyrdd Cenedlaethol i liniaru'r effaith ar drigolion a busnesau.

Mynegodd yr Aelod Cabinet, y Cynghorydd Catrin Maby, bryder ynghylch y sefyllfa anodd o amgylch Cas-gwent a'r gyffordd ger Magwyr oherwydd y newidiadau. Tynnodd sylw at yr effaith ar y ganolfan logisteg yn New House Farm a'r economi leol. Pwysleisiodd yr angen am ddata ar sut y gallai gyrwyr HGV ymateb i ddefnyddio'r bont arall, gan gynnwys data llif traffig o amgylch yr ardal. Soniodd hefyd am bwysigrwydd deall cymhlethdodau rhyngweithio ffyrdd a'r problemau tagfeydd a llif traffig presennol. Nododd yr agwedd gadarnhaol bosibl o gydweithio'n agosach â Phriffyrdd Cenedlaethol ac asiantaethau eraill i ddatrys y problemau hyn.

Gofynnodd y Cadeirydd am gwestiynau'r Aelodau, a chafodd y cwestiynau eu hateb gan Ian a Jonathon.

Cwestiynau Allweddol a ofynnwyd gan yr Aelodau:

- Gofynnodd y Cynghorydd Rooke am reoli tacograffau ar gyfer danfoniadau i Gas-gwent, gan ystyried y daith ychwanegol o 40 munud bob ffordd.

Esboniodd Ian Thompson o Briffyrdd Cenedlaethol eu bod wedi cysylltu'n agos â'r diwydiant cludo nwyddau ac wedi rhoi hysbysiad cynnar i roi amser i gludwyr ystyried eu logisteg a rheoli'r effaith ar oriau a thacograffau gyrwyr.

- Holodd y Cynghorydd Rooke ynglŷn â liniaru effaith cynnydd mewn traffig cerbydau nwyddau trwm yn dod oddi ar yr M5 yng Nghaerloyw ac yn teithio trwy Gas-gwent.

Soniodd Ian fod National Highways yn cynnal ymarfer modelu sylweddol i ddeall effeithiau a dosbarthiad traffig. Maent yn gweithio gydag Asiantaeth Cefnffyrdd De Cymru a Sir Fynwy i reoli'r risgiau a byddant yn adrodd yn ôl unwaith y bydd rhagor o fanylion ar gael.

- Gofynnodd y Cynghorydd Howells a oedd National Highways wedi cyfrif faint o'r 3200 o gerbydau nwyddau trwm sy'n croesi'r bont bob dydd fyddai'n cael eu heffeithio'n uniongyrchol yn ardal Cas-gwent.

Esboniodd Ian fod y gwaith modelu yn parhau i benderfynu ble mae'r cerbydau'n mynd, gan gynnwys safleoedd dosbarthu sylweddol fel Fferm New House. Maent yn gweithio'n agos gydag Asiantaeth Cefnffyrdd De Cymru a Sir Fynwy i fapio'r effeithiau.

- Holodd y Cyngorydd Howells am gynlluniau wrth gefn pe bai Pont Tywysog Cymru ar yr M4 ar gau.

Dywedodd Ian, yn ystod y cyfnodau cau a gynlluniwyd, y byddai cerbydau nwyddau trwm yn cael teithio dros yr M48 mewn modd rheoledig, fel arfer dros nos. Ar gyfer cau heb ei gynllunio, byddent yn defnyddio'r llwybr dargyfeirio cymeradwy trwy'r M50.

- Gofynnodd y Cyngorydd Howells sut y byddai gorfodi'r newidiadau'n cael ei reoli, yn enwedig ar gyfer lorïau o wahanol bwysau.

Soniodd Ian y byddai'r heddlu a'r DVSA yn rheoli'r gorfodi, gyda datrysiadau technolegol fel camerâu ANPR.

- Cwestiynodd y Cyngorydd Howells a fyddai busnesau lleol yn cael eu cefnogi pe baent yn wynebu taliadau pellach oherwydd y newidiadau.

Eglurodd Ian, er eu bod yn darparu gwybodaeth a chyfathrebu parhaus, nad oes gan fusnesau yr effeithir arnynt yn ariannol hawl i iawndal gan y National Highways.

- Gofynnodd y Cyngorydd Bond a yw'r amserlen 12 i 18 mis ar gyfer yr ateb tymor canolig yn realistig ac a yw'r ateb tymor hir yn cynnwys rheoli cerbydau nwyddau trwm sy'n mynd ar bont yr M48.

Cadarnhaodd Ian fod yr amserlen 12 i 18 mis yn realistig ar gyfer yr ateb tymor canolig, sy'n cynnwys rheoli cerbydau gyda datrysiad technolegol. Yr ateb tymor hir yw'r estyniad cebl i ganiatáu i gerbydau nwyddau trwm ddychwelyd ar bont yr M48.

- Gofynnodd y Cyngorydd Bond a yw Pont Tywysog Cymru ar yr M4 yn gallu gwrthsefyll y cerbydau nwyddau trwm ychwanegol oherwydd cyfyngiadau pont yr M48.

Cadarnhaodd Ian fod Pont Tywysog Cymru ar yr M4 yn gallu ymdrin â'r cerbydau nwyddau trwm ychwanegol.

- Gofynnodd y Cyngorydd Bond a oes unrhyw siawns o iawndal i fusnesau yr effeithir arnynt gan y newidiadau.

Ailadroddodd Ian, er eu bod yn parhau i ymgysylltu â chlodwyr, nad oes iawndal ar gael i fusnesau yr effeithir arnynt gan y newidiadau.

- Cwestiynodd y Cyngorydd Bond y cyfle i ystyried gwelliannau amgylcheddol tymor hwy drwy ddefnyddio trenau ar gyfer cludo nwyddau ac annog cymorth Llywodraeth Cymru gyda'r gyffordd ar yr M48 rhwng Caldicott a Rogiet.

Soniodd Ian fod ymgysylltu â'r sector rheilffyrdd ar gyfer cludo nwyddau yn rhan o gwestiwn strategol ehangach, ac maent yn ymgysylltu'n weithredol â'r diwydiant rheilffyrdd.

- Gofynnodd y Cyngorydd Jones a gynhaliwyd asesiad risg a chynllun wrth gefn sy'n gysylltiedig â'r effaith economaidd.

Esboniodd Ian nad oes cynllun asesu risg wedi'i gynnal oherwydd bod y penderfyniad yn seiliedig ar anghenion diogelwch a gweithredol. Fodd bynnag, maent yn gweithio gyda phartneriaid i gyfyngu ar yr effaith ar fusnesau a'r rhanbarth.

- Holodd y Cyngorydd Jones sut y gellir amddiffyn a chefnogi busnesau.

Soniodd Ian eu bod yn awyddus i weithio'n agos gyda'r holl sefydliadau gofynnol i fonitro ac addasu yn ôl yr angen, ond ni chyfeiriodd at unrhyw gymorth ariannol uniongyrchol i fusnesau.

- Gofynnodd y Cyngorydd Jones a ellir cwblhau'r gwaith adnewyddu ar Bont Tywysog Cymru yn gynt i leihau problemau trafnidiaeth ac a oes amserlen realistig ar gyfer hyn.

Dywedodd Ian fod yr asesiad i gyflymu neu ohirio rhywfaint o'r gwaith ar Bont Tywysog Cymru yn parhau. Ychwanegodd Johnny fod y gwaith ail-wynebu tua'r dwyrain ar yr M4 wedi'i ohirio gan gynnal tair lôn tua'r dwyrain gyda therfyn cyflymder o 70 mya o ddechrau mis Mai.

- Gofynnodd y Cyngorydd Taylor am gynigion mwy pendant i leihau'r aflonyddwch i drigolion a busnesau lleol wrth Gyffordd 23A, gan gynnwys atebion rheoli traffig hirdymor fel goleuadau traffig parhaol.

Soniodd Ian eu bod yn gweithio gyda Sir Fynwy ac Asiantaeth Cefnffyrdd De Cymru i ddeall yr effeithiau a'r atebion posibl, gan gynnwys signalau, ond pwysleisiodd yr angen i hyn fod yn seiliedig ar dystiolaeth. Ychwanegodd Deb Hill-Howells fod signalau yn cael eu hystyried fel rhan o'r atebion.

- Mynegodd y Cyngorydd Taylor bryder ynghylch yr ardal yn cael ei chloi mewn tagfeydd yn ystod tywydd garw neu ddigwyddiadau pan fydd y pontydd ar gau a gofynnodd a ellid gweithredu mesurau rheoli traffig gwell.

Cydnabu Ian y pryderon a dywedodd eu bod yn gweithio ar fodelu'r effeithiau a byddant yn parhau i ymgysylltu â phartneriaid i weithredu ymyriadau addas.

- Gofynnodd y Cyngorydd Taylor a oedd ystyriaeth wedi'i rhoi i newid moddol a sicrhau dulliau dosbarthu amgen, fel gorsafoedd newydd ar y brif linell, yn enwedig gorsaf Parcfordd Magwyr.

Nododd Ian fod newid moddol yn rhan o gwestiwn strategol ehangach, a'u bod mewn cysylltiad â darparwyr rheilffyrdd. Ychwanegodd Deb Hill-Howells fod yr orsaf newydd yn rhan o waith Burns, a'u bod yn parhau i lobio dros ei chyflawni.

- Tynnodd y Cyngorydd Garratt sylw at fater Cwmp Creigiau Leys Bend yr A40, y bwriedir ei drwsio dros y gaeaf, a gofynnodd am liniaru a modelu i adolygu hyn.
- Mynegodd y Cyngorydd Garratt bryder ynghylch gyrwyr o Gaerloyw yn defnyddio'r A4136, sy'n cael ei defnyddio'n helaeth gan gerbydau nwyddau ac sy'n agored i gynnydd mewn traffig. Soniodd am y gwaith ymchwilio sy'n cael ei wneud ar Fryn Staunton.
- Soniodd y Cyngorydd Garratt am ail-osod wyneb Pont Gwy a digwyddiadau diweddar sy'n achosi effeithiau canlyniadol yn Nhrefynwy a thu hwnt. Anogodd fesurau i sicrhau ymddygiad gyrru cyfrifol a lliniaru risgiau ar lwybrau eraill.

- Atgoffodd y Cyngorydd Garratt fod Trefynwy yn ardal strategol a bydd y newidiadau'n effeithio arni, gan bwysleisio'r angen i ystyried ymddygiad cludwyr a rheoli traffig yn ofalus.
- Nododd y Cyngorydd Pavia fod cylchfan High Beech yn ei ward yn debygol o gael ei heffeithio'n sylweddol gan y newidiadau, yn enwedig os caiff cerbydau nwyddau trwm eu dargyfeirio drwy'r dref. Pwysleisiodd bwysigrwydd defnyddio data modelu traffig presennol gan Lywodraeth Cymru ac Asiantaeth Cefnffyrdd De Cymru.

Cydnabu lan y pryderon a soniodd y byddant yn parhau i ymgysylltu â Sir Fynwy ac Asiantaeth Cefnffyrdd De Cymru, gan ddefnyddio'r data modelu traffig presennol i ddeall yr effeithiau a gweithredu ymyriadau addas.

- Cododd y Cyngorydd Pavia bryderon ynghylch ansawdd aer ac effeithiau sŵn, yn enwedig yn y parth rheoli ansawdd aer ar hyd Heol Casnewydd. Gofynnodd a fydd asesiadau effaith ansawdd aer yn cael eu cynnal ac a oes angen gorsafoedd monitro ychwanegol.
- Gofynnodd y Cyngorydd Pavia am grynodedau data mwy rheolaidd ar lygredd aer i fonitro effaith y newidiadau.

Cadarnhaodd lan y bydd ardaloedd rheoli ansawdd aer yn cael eu cynnwys yn y cyfarfodydd wythnosol gyda Sir Fynwy ac Asiantaeth Cefnffyrdd De Cymru i fynd i'r afael â'r pryderon. Tynnodd lan sylw at y ffaith bod sianeli cyfathrebu yn bodoli i drigolion rannu eu meddyliau a'u pryderon, a byddant yn parhau i fonitro'r effaith ar ôl eu gweithredu.

- Cododd y Cyngorydd Pavia gyflwr presennol atgyweirio'r ffyrdd, yn enwedig Heol Casnewydd, a gofynnodd a allai'r adran briffyrdd genedlaethol edrych ar y gwydnwch strwythurol ac atgyweirio'r ffyrdd cyn cyflwyno'r newidiadau.

Soniodd lan y byddai'r effaith ar ffyrdd lleol yn cael ei hystyried yn y cyfarfodydd wythnosol, ond ni addawodd unrhyw gyllid ar hyn o bryd.

- Gofynnodd y Cyngorydd Kear a oes ymrwymiad gan Lywodraeth Cymru i ymgymryd â'r atgyweiriadau, o ystyried y gost amcangyfrifedig o £300-600 miliwn.

Eglurhaodd lan y bydd y cyllid ar gyfer yr atgyweiriadau yn dod drwy'r Adran Drafnidiaeth (DfT), nid Llywodraeth Cymru, a bod y gwaith dichonoldeb ar y gweill i benderfynu ar y cyllid sydd ei angen.

- Gofynnodd y Cyngorydd Kear a fydd y gwaith presennol ar Bont Tywysog Cymru yn cael ei gyflymu neu ei leihau i ddarparu ar gyfer y newidiadau.

Soniodd Jonathan Hill fod yr ail-wynebu tua'r dwyrain ar Bont Tywysog Cymru wedi'i ohirio, a bydd archwiliadau rheolaidd yn cael eu cynnal i gynnal cyfanrwydd a diogelwch wyneb y ffordd.

- Mynegodd y Cyngorydd Kear bryder ynghylch y defnydd anghyfreithlon o ffyrdd gan gerbydau nwyddau trwm yn Nhref Brynbuga a gofynnodd a fyddai'r modelu'n effeithio ar y dref.

Dywedodd Jonathan, er nad yw National Highways yn asiantaeth orfodi, y byddant yn rhannu unrhyw ganlyniadau modelu, a bydd gorfodi'n cael ei drin gan yr awdurdodau perthnasol.

- Gofynnodd y Cyngorydd Watts am gyflwyno camerâu ANPR i reoli cerbydau dros 7.5 tonnall ac a ellid gwneud eithriadau ar gyfer busnesau yr effeithir arnynt yn uniongyrchol, fel y rhai yn ystâd Fferm New House.

Esboniodd Jonathan, er eu bod yn ystyried amrywiol gyfyngiadau pwysau, fod y terfyn 7.5 tonnall yn angenrheidiol am resymau diogelwch. Soniodd nad ydynt mewn sefyllfa i ganiatáu eithriadau ar hyn o bryd ond byddant yn parhau i ymgysylltu â gweithredwyr yr effeithir arnynt.

- Mynegodd y Cyngorydd Watts bryder ynghylch yr effaith negyddol ar fusnesau lleol a chyflogaeth, yn enwedig yng Nghas-gwent, a gofynnodd a allai fod cyfnod prawf i hwyluso busnesau i mewn i'r newidiadau.

Cydnabu Ian y pryderon a soniodd eu bod wedi cyfarfod â busnesau a pherchnogion Fferm New House. Pwysleisiodd yr angen i atal loriâu dros 7.5 tonnall rhag croesi'r bont i'w hamddiffyn rhag difrod pellach a dywedodd nad yw eithriadau ar gyfer cwmnïau penodol na lleoliadau daearyddol yn ymarferol.

- Gofynnodd y Cyngorydd Phil Murphy a yw Pont Humber, sydd â gwaith adeiladu tebyg, wedi profi problemau tebyg ac a ddysgwyd gwersi ohoni.

Cadarnhaodd Ian fod Pont Humber yn cael ei rheoli gan National Highways ac o dan yr un drefn archwilio â Phont Hafren yr M48. Maent yn gweithio gyda'r gymuned peirianeg strwythurol i fynd i'r afael â materion tebyg.

- Holodd y Cyngorydd Phil Murphy am y cynllun i reoli cerbydau sy'n mynd dros y bont ac a fyddai hyn yn arwain at oedi tebyg i Operation Stack. Gofynnodd hefyd am fesurau lliniaru ar gyfer mwy o ddefnydd o gerbydau ar yr A40 a statws y tirlithriad ar ochr Lloegr o Fynwy.

Soniodd Jonathan fod tîm ymroddedig yn gweithio ar reoli cerbydau dros y bont, a byddant yn ystyried yr effaith ar draffig lleol. Dywedodd hefyd fod y gwaith tirlithriad yn cael ei reoli y tu allan i'w rhanbarth ond eu bod yn ymgysylltu â'r awdurdodau perthnasol.

- Soniodd y Cyngorydd Lisa Dymock am bryderon gan Gymdeithas Cludo Nwyddau Ffyrdd a Hicks Logistics ynghylch yr effaith ar Gyffordd 23A a'r dilyniant goleuadau cyflym sy'n effeithio ar gerbydau nwyddau trwm.

Cydnabu Ian y pryderon a soniodd eu bod wedi gweithio'n agos gyda Chymdeithas Cludo Nwyddau Ffyrdd a Logistics UK, gan ystyried awgrymiadau ar gyfer lliniaru.

- Gofynnodd y Cyngorydd Lisa Dymock pam na ellir cyflymu'r prosiect tymor canolig i reoli cerbydau dros 7.5 tonnall yn gynt na 18 mis.

Esboniodd Ian fod y prosiect tymor canolig yn cynnwys proses o ddichonoldeb, dylunio, caffael ac adeiladu, sy'n cymryd 12 i 18 mis.

- Pwysleisiodd y Cyngorydd Lisa Dymock bwysigrwydd cadw'r B4245 yn glir ac osgoi gwaith ffordd dros dro i sicrhau llif traffig rhydd. Awgrymodd edrych ar drefniadau ar gyfer oriau gyrrwyr cerbydau nwyddau trwm, yn debyg i'r mesurau a gymerwyd yn ystod cau porthladd Caergybi.

- Gofynnodd y Cynghorydd Burch a yw cerbydau sy'n cludo da byw wedi'u cynnwys yn y cyfyngiadau ac a oes unrhyw ddadansoddiad wedi'i wneud o'r effaith ar y sector ffermio yn lleol.

Cadarnhaodd Ian nad oes unrhyw eithriadau ar gyfer cerbydau sy'n cludo da byw ac nad oes unrhyw asesiad penodol wedi'i gynnal ar yr effaith ar y diwydiant amaethyddol. Maent wedi canolbwyntio ar waith ymgysylltu dwys â rhanddeiliaid a chwsmeriaid i ganiatáu i fusnesau addasu eu logisteg.

Soniodd Jonathan Hill nad ydyn nhw wedi ymgysylltu'n uniongyrchol â'r NFU ond eu bod nhw wedi sicrhau bod eu cyfathrebiadau'n ddigon pellgyrhaeddol i sefydliadau fel yr NFU fod yn ymwybodol o'r effaith a gwybod i ble i gyfeirio eu cwestiynau.

- Gofynnodd y Cynghorydd Crook am eglurhad ynghylch a gafodd y Cyngor ei hysbysu'n hwyrach na'r disgwyl am y cyfyngiadau.

Eglurodd Jonathan fod Cyngor Sir Fynwy wedi cael ei hysbysu ar yr un pryd ag ASau ac ASau ar lefel swyddog. Unwaith y nodwyd nad oedd y Prif Swyddog Gweithredol wedi cael ei hysbysu, fe wnaethon nhw fynychu cyfarfodydd ac ychwanegu'r arweinydd a'r Prif Swyddog Gweithredol at yr ymgysylltiad.

- Tynnodd y Cynghorydd Crook sylw at yr angen i roi sylw i ddilyniannu goleuadau traffig ar y B4245 a'r gyffordd ar ben y gylchfan sy'n mynd i lawr i'r ffordd hunan-ddosbarthu, yn enwedig pan fydd y bont ar gau.

Cydnabu Ian yr angen i roi sylw i ddilyniannu goleuadau traffig a soniodd y byddant yn parhau i ymgysylltu â Sir Fynwy ac Asiantaeth Cefnffyrdd De Cymru i fynd i'r afael â'r pryder hwn.

- Mynegodd y Cynghorydd Crook bryderon ynghylch pentyrru cerbydau o Fagwyr i Gasgwent a gofynnodd am ddealltwriaeth gliriach o sut y bydd hyn yn cael ei reoli yn y dyfodol.

Esboniodd Ian fod tîm arbenigol yng nghyfnodau cynnar yr astudiaeth ddichonoldeb i benderfynu sut i reoli pentyrru cerbydau a chyfyngu ar yr effaith ar ffyrdd lleol, trigolion a busnesau. Bydd cynlluniau manwl yn cael eu rhannu wrth i'r astudiaeth ddichonoldeb fynd rhagddi.

- Mynegodd y Cynghorydd Riley bryder ynghylch sut y bydd cau'r bont yn effeithio ar drigolion lleol, gan gynnwys cyflogaeth, prisiau tai a phenderfyniadau cynllunio. Gofynnodd a yw'r Cyngor yn ystyried y ffactorau hyn.

Soniodd Jonathan, er na all siarad ar ran Cyngor Sir Fynwy ynghylch effeithiau penodol, fod llinellau cyfathrebu tryloyw rhwng y sefydliadau. Cynhelir llif gwybodaeth, a bydd canlyniadau gwaith modelu yn cael eu rhannu gyda Sir Fynwy ac Asiantaeth Cefnffyrdd De Cymru.

Pwysleisiodd Ian bwysigrwydd cadw'r bont ar agor er mwyn osgoi peryglu ei diogelwch yn y dyfodol, a fyddai'n ei chau i bob cerbyd. Nododd y gall cerbydau nwyddau ysgafn preifat, coetsys a bysiau o dan 7.5 tonnell barhau i ddefnyddio'r bont, sy'n hanfodol ar gyfer cymudo, twristiaeth a theithiau busnes.

- Nododd y Cynghorydd Riley fod ei chwestiwn wedi'i gyfeirio at ystyriaethau cynllunio Cyngor Sir Fynwy, gan sôn yn benodol am y Cynghorydd Murphy a'r Cynghorydd Burch.

- Gofynnodd y Cyngorydd Brown am y cyfrifoldeb ariannol dros atgyweirio'r bont, y gost amcangyfrifedig o £300-600 miliwn, a'r ymchwiliad i'r dechnoleg sydd ei hangen ar gyfer yr atgyweiriadau. Holodd hefyd am y cysylltiad â phontydd eraill ledled y byd.

Esboniodd Ian fod ymarferoldeb cryfhau'r ceblau ar y gweill, gyda chost amcangyfrifedig o £300-600 miliwn. Bydd y cyllid yn amodol ar ganlyniad adolygiad gwariant Llywodraeth y DU. Mae National Highways yn gweithio gyda pheirianwyr strwythurol ledled y byd, gan gynnwys y rhai sy'n rheoli Pont Humber.

- Mynegodd y Cyngorydd Brown bryder ynghylch effaith cerbydau trwm ar ffyrdd lleol yn Sir Fynwy, gan gynnwys yr angen am fwy o arwyddion llwybrau anaddas ar gyfer cerbydau nwyddau trwm a'r difrod posibl i ffyrdd ac ymylon ffyrdd. Awgrymodd ystyried cronfa ffyrdd iawndal ar gyfer Sir Fynwy.

Pwysleisiodd Jonathan y bydd y llwybr dargyfeirio ffurfiol yn parhau i fod yn goridor yr M4, a bydd National Highways yn parhau i rannu gwybodaeth gyda Sir Fynwy ac Asiantaeth Cefnffyrdd De Cymru i sicrhau penderfyniadau gwybodus. Sir Fynwy fydd yn rheoli gorfodi llwybrau addas ar gyfer cerbydau nwyddau trwm.

- Ailadroddodd y Cyngorydd Brown yr angen am gronfa ffyrdd iawndal i fynd i'r afael â'r effaith ar ffyrdd lleol oherwydd cerbydau trwm. Cydnabu Jonathan Hill y pryder a phwysleisiodd bwysigrwydd cyfathrebu tryloyw rhwng National Highways a Sir Fynwy.
- Pwysleisiodd y Cyngorydd Sandles yr angen am liniaru o amgylch cylchfan Magwyr oherwydd tagfeydd traffig sylweddol. Awgrymodd y gallai signalau helpu i leddfu'r problemau traffig a gwella'r llif, gan ei gwneud hi'n haws i drigolion gymudo a chael mynediad at wasanaethau hanfodol.

Sicrhodd Ian fod mynd i'r afael â chylchfan Magwyr yn flaenoriaeth. Mae National Highways yn cydnabod yr effaith ar lif traffig ac yn cynnal cyfarfodydd wythnosol gyda'r rhanddeiliaid perthnasol, gan gynnwys Asiantaeth Cefnffyrdd De Cymru a Sir Fynwy, i ddod o hyd i atebion.

- Gofynnodd y Cyngorydd Howells am y gwelliannau ar gyffordd yr M49/M4, yn benodol a fyddai'r gwelliannau hyn yn golygu gwelliannau i'r gylchfan ei hun neu agor y gyffordd bresennol ger ystâd ddiwydiannol Traeth Hafren yn unig.

Esboniodd Ian fod y gyffordd wedi'i chwblhau gan National Highways yn 2020 ond bod ei chysylltu â'r rhwydwaith ffyrdd lleol yn dod o dan gyfrifoldeb Cyngor De Swydd Gaerloyw. Mae'r cyngor wedi wynebu heriau sylweddol o ran caffael tir a chyfreithiol ond mae bellach yn gallu dechrau gweithio, gyda dyddiad cwblhau amcangyfrifedig o 12 mis. Nod y gwelliannau yw lleddfu'r pwysau yng nghylchfannau St Andrews a gwella llif lorïau o Avonmouth i'r M49 a'r M4.

- Gofynnodd y Cyngorydd Rooke a yw'r cynllun hirdymor yn cynnwys adeiladu trydydd croesfan o Lydney i Purton, o ystyried hyd oes cyfyngedig Pont Hafren a'r manteision posibl o gael croesfan arall yn ei lle cyn i'r un bresennol gau.

Ymatebodd Ian nad yw'n ymwybodol o unrhyw gynlluniau gan Lywodraeth EM i adeiladu trydydd croesfan. Cydnabu y byddai prosiect o'r fath yn gofyn am fuddsoddiad sylweddol a chysylltu â'r rhwydwaith ffyrdd presennol.

Crynodeb y Cadeirydd a Sylwadau Cloi:

Mynegodd y Cynghorydd Watts sioc y pwyllgor ynghylch y penderfyniad i osod cyfyngiadau pwysau ar Bont Hafren a phwysleisiodd yr effaith sylweddol ar gyfleoedd cyflogaeth ac economaidd lleol. Tynnodd sylw at yr uchelgais i ddatblygu ardal Glan Hafren a'r pryder y gallai'r cyfleoedd hyn gael eu colli nawr. Pwysleisiodd bwysigrwydd pwysau parhaus ar Briffyrdd Cenedlaethol i liniaru'r effaith ac awgrymodd drefnu cyfarfod pwyllgor arall ymhen chwe mis i gael y wybodaeth ddiweddaraf. Yna gwahoddodd Catrin Maby, yr Aelod Cabinet, i grynhoi bwriadau'r Cabinet i fynd i'r afael â'r sefyllfa.

Sylwadau Cloi'r Aelod Cabinet, y Cynghorydd Catrin Maby:

Pwysleisiodd y Cynghorydd Maby gymhlethdod y materion trafndiaeth a phriffyrdd, yn enwedig ar gyfer Sir ar y ffin fel Sir Fynwy. Tynnodd sylw at waethygu'r problemau presennol oherwydd y cyfyngiadau sydyn ar Bont Hafren a'r angen i barhau i lobio i fynd i'r afael â'r materion hyn. Roedd y pwyntiau allweddol yn cynnwys:

- Pwysigrwydd cyflawni prospectws Burns ar y rheilffordd a chyswllt ffordd yr M48.
- Yr angen i weithredu i leddfu tagfeydd yn High Beach a rheoli traffig yn well wrth gylchfan Magwyr.
- Y gwahaniaeth rhwng maint ac amllder cerbydau a'r hen ffyrdd yn Sir Fynwy.
- Yr angen i fuddsoddi mewn trafndiaeth gyhoeddus, teithio llesol, a nwyddau rheilffordd i gyflawni newid moddol.
- Yr ymrwymiad i weithio gydag Asiantaeth Cefnffyrdd De Cymru a Llywodraeth Cymru i liniaru'r effaith ar drigolion a busnesau lleol.

Diolchodd y Cadeirydd i bawb am eu presenoldeb, yn enwedig i Briffyrdd Cenedlaethol a gofynnodd am drefnu diweddariad ymhen tua 6 mis.

5. Cofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 7fed Ebrill 2025.

Cytunwyd bod y cofnodion yn gofnod gwir a chywir o'r cyfarfod a gynhaliwyd.

6. Blaenraglen waith a Rhestr Camau Gweithredu'r Pwyllgor Craffu Gwasanaethau Cyhoeddus.

Nodwyd blaenraglen waith y Pwyllgor ar gyfer y dyfodol. Cyngorodd y cadeirydd fod ymdrechion yn parhau i sicrhau dyddiad ar gyfer cyfarfod yn y dyfodol gyda Chomisiynydd yr Heddlu a Throsedd i drafod blaenoriaethau'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol ar gyfer Sir Fynwy, sut arweiniodd yr asesiad strategol at ddatblygu'r cynlluniau a hefyd y Cynllun Heddlu, Trosedd a Chyfiawnder newydd a'r hyn y bydd hyn yn ei gyflawni i'r Sir.

7. Cynllunydd Gwaith y Cyngor a'r Cabinet.

Nodwyd hyn.

8. Cyfarfod Nesaf: Dydd Llun 7fed Gorffennaf 2025 am 10.00am.

Dydd Llun 7fed Gorffennaf 2025 am 10.00am.